

КРИМІНАЛЬНЕ ПРАВО ТА КРИМІНОЛОГІЯ. КРИМІНАЛЬНО-ВИКОНАВЧЕ ПРАВО

УДК 343.22-053.2"2017/2021"

Багаденко Ірина Петрівна,
кандидат юридичних наук, старший науковий співробітник,
начальник відділу ДНДІ МВС України,
м. Київ, Україна
ORCID ID 0000-0002-3350-4411

СТАН КРИМІНАЛЬНИХ ПРАВОПОРУШЕНЬ СЕРЕД НЕПОВНОЛІТНІХ ЗА ПЕРІОД 2017–2021 РОКІВ: АНАЛІЗ ТА ПЕРСПЕКТИВИ

У статті розглядається злочинність неповнолітніх, що є особливою кримінологічною проблемою, яка виокремлюється на фоні загальної злочинності через вікові, соціально-психологічні та інші специфічні характеристики особи правопорушника.

Зазначається, що проведення аналізу стану кримінальних правопорушень серед неповнолітніх, подальший прогноз дозволяють розробити актуальні заходи запобігання кримінальним правопорушенням неповнолітніх, планування індивідуальної профілактичної роботи тощо.

Ключові слова: неповнолітні, кримінальні правопорушення, аналіз стану кримінальних правопорушень.

Сфера злочинності неповнолітніх переважним чином зосереджується на власності (насамперед, шляхом вчинення крадіжок). Поширеними сферами вчинення кримінальних правопорушень неповнолітніми також є безпека руху та експлуатація транспорту; громадський порядок та моральність; життя і здоров'я особи та інші. При цьому рейтинг сфер і правопорушень у кожному періоді буде залежати від соціально-економічних, політичних та інших факторів, які безпосереднім або непрямим чином впливають на стан як загальної, так і дитячої злочинності.

Дослідженню злочинності неповнолітніх у вітчизняній кримінології приділяли увагу такі вчені: І.К. Андріїв, Ю.А. Амбросімова, А.М. Бабенко, К.С. Варивода, В.О. Глушков, В.В. Голіна, В.К. Грищук, Л.М. Давиденко, І.М. Даньшин, О.М. Джу́жа, А.І. Долгова, В.П. Ємельянов, А.П. Закалюк, О.М. Костенко, В.І. Лановенко, О.М. Литвак, І.В. Однолько, В.А. Мозгова, М.І. Панов, О.М. Подільник, О.С. Стеблінська, І.К. Туркевич, А.П. Тузов, Н.С. Юзікова, С.С. Яценко та ін. Серед авторів, які досліджували кількісно-якісні показники злочинності неповнолітніх, причини, а також заходи запобігання злочинності неповнолітніх, зокрема

у країнах ЄС, слід виокремити Г.В. Дідківську, С.Ф. Денисова. Водночас аналіз статистичних даних потребує актуалізації.

Мета статті – відобразити результати аналізу стану кримінальних правопорушень серед неповнолітніх за період 2017–2021 рр. та визначити перспективні напрями його покращення.

Так, за результатами вивчення державної статистичної звітності Генеральної прокуратури України (форма № 2) [1] за період 2017–2021 рр., а також аналізу стану організації діяльності підрозділів ювенальної превенції Національної поліції України за зазначений період щодо зареєстрованих кримінальних правопорушень, вчинених дітьми та за їх участю; виявлених неповнолітніх, які вчинили кримінальні правопорушення; кримінальних правопорушень, вчинених стосовно дітей тощо, було встановлено таке.

Кількість виявлених неповнолітніх осіб, які вчинили кримінальні правопорушення, змінювалася, так: у 2017 р. – 4510, у 2018 р. – 3980, у 2019 р. – 3495, у 2020 р. – 3013, у 2021 р. – 2649 неповнолітніх осіб. Тобто щороку цей показник зменшувався на 12–14 %, а на кінець періоду (2021 р.) кількість виявлених неповнолітніх осіб, які вчинили кримінальні правопорушення, зменшилась, порівняно із початком періоду (2017 р.) на 42 % (рис. 1).

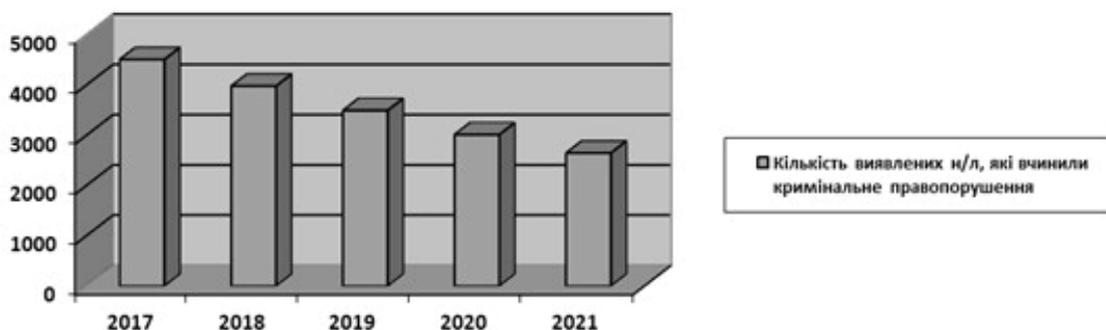

Рис. 1. Виявлені неповнолітні особи, які вчинили кримінальні правопорушення

Серед дітей найбільш кримінально активною виявилась вікова група 16–17 років, порівняно із групами 14–15 років та до 14 років. Так, у 2017 р. частка осіб віком 16–17 років серед усіх виявлених неповнолітніх становила 65,7% (частка осіб віком 14–15 років – 29,6%, частка осіб до 14 років – 4,7%), у 2018 р. – 64,4% (частка осіб віком 14–15 років – 31,2%, частка осіб до 14 років – 4,4%), у 2019 р. – 62,9% (частка осіб віком 14–15 років – 32,1%, частка осіб до 14 років – 5,0%), у 2020 р. – 63,8% (частка осіб віком 14–15 років – 29,8%, частка осіб до 14 років – 6,4%), у 2021 р. – 64,9% (частка осіб віком 14–15 років – 29,2%, частка осіб до 14 років – 5,9%). Таким чином, за період 2017–2021 рр. частка осіб віком 16–17 років серед усіх виявлених неповнолітніх становила в середньому 64,34%, частка осіб віком 14–15 років становила в середньому 30,38%, частка осіб до 14 років становила в середньому 5,28% (рис. 2).

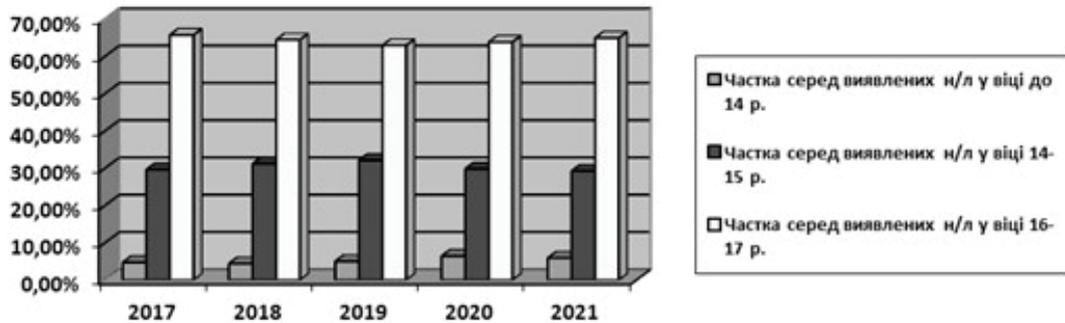

Рис. 2. Вікові групи виявлених неповнолітніх, які вчинили кримінальні правопорушення

Серед неповнолітніх, які вчинили кримінальні правопорушення за зазначений період, дівчата становили у 2017 році – 509 (11,3 %), у 2018 році – 471 (11,8 %), у 2019 році – 449 (12,8 %), у 2020 році – 329 (10,9 %), у 2021 році – 324 (12,2 %) особи. Таким чином, за період 2017–2021 років серед виявлених неповнолітніх осіб, які вчинили кримінальні правопорушення, частка осіб жіночої статі в середньому становила 11,8 %.

Серед виявлених неповнолітніх осіб, які вчинили кримінальні правопорушення за зазначений період, мали:

початкову освіту або не мали освіти у 2017 р. – 1038 (23,0 %), у 2018 р. – 953 (23,9 %), у 2019 р. – 811 (23,2 %), у 2020 р. – 735 (24,4 %), у 2021 р. – 699 (26,4 %) осіб;

повну загальну середню освіту у 2017 р. – 3329 (73,8 %), у 2018 р. – 2918 (73,3 %), у 2019 р. – 2595 (74,2 %), у 2020 р. – 2200 (73,0 %), у 2021 р. – 1901 (71,8 %) особа;

мали професійну технічну освіту у 2017 р. – 139 (3,1 %), у 2018 р. – 97 (2,4 %), у 2019 р. – 84 (2,4 %), у 2020 р. – 70 (2,3 %), у 2021 р. – 45 (1,7 %) осіб.

Отже, серед неповнолітніх правопорушників найбільшу частку становили особи, які на момент вчинення кримінального правопорушення мали повну загальну середню освіту (в середньому 73,2 % за зазначений період) (рис. 3).

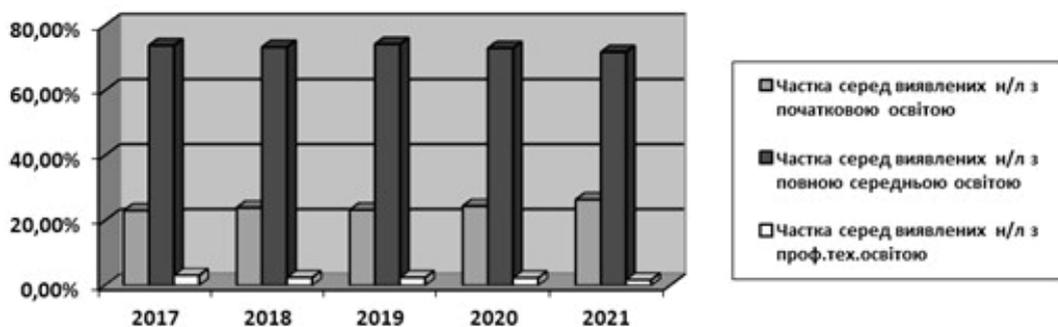

Рис. 3. Наявність освіти серед виявлених неповнолітніх, які вчинили кримінальні правопорушення

У складі групи вчинили кримінальні правопорушення у 2017 р. – 905 (20,1 %), у 2018 р. – 635 (16,0 %), у 2019 р. – 655 (18,7 %), у 2020 р. – 516 (17,1 %), у 2021 р. – 416 (15,7 %) осіб. За аналізований період у середньому 17,5 % неповнолітніх вчинили групові кримінальні правопорушення.

У стані алкогольного сп'яніння кримінальні правопорушення вчинили у 2017 р. – 178 (3,9 %), у 2018 р. – 169 (4,2 %), у 2019 р. – 113 (3,2 %), у 2020 р. – 157 (5,2 %), у 2021 р. – 82 (3,1 %) неповнолітні особи. Серед усіх неповнолітніх правопорушників відсоток таких осіб був незначним і становив у середньому 3,9 %.

Ще менше було виявлено неповнолітніх, які вчинили кримінальні правопорушення, знаходячись під впливом наркотичних засобів. У 2017 р. таких було виявлено 4 (0,1 %), у 2018 р. – 6 (0,2 %), у 2019 р. – 10 (0,3 %), у 2020 р. – 4 (0,1 %), у 2021 р. – 6 (0,2 %) осіб. Їх середня частка за період, що розглядається, становила 0,18 % від усіх виявлених неповнолітніх правопорушників.

Серед неповнолітніх осіб, які раніше вчинили злочин, виявлено у 2017 р. – 630 (14,0 %), у 2018 р. – 593 (14,9 %), у 2019 р. – 570 (16,3 %), у 2020 р. – 464 (15,4 %), у 2021 р. – 359 (13,6 %) осіб. Серед всіх неповнолітніх правопорушників середній відсоток рецидивістів дорівнював 14,8 % від усіх виявлених правопорушників (рис. 4).

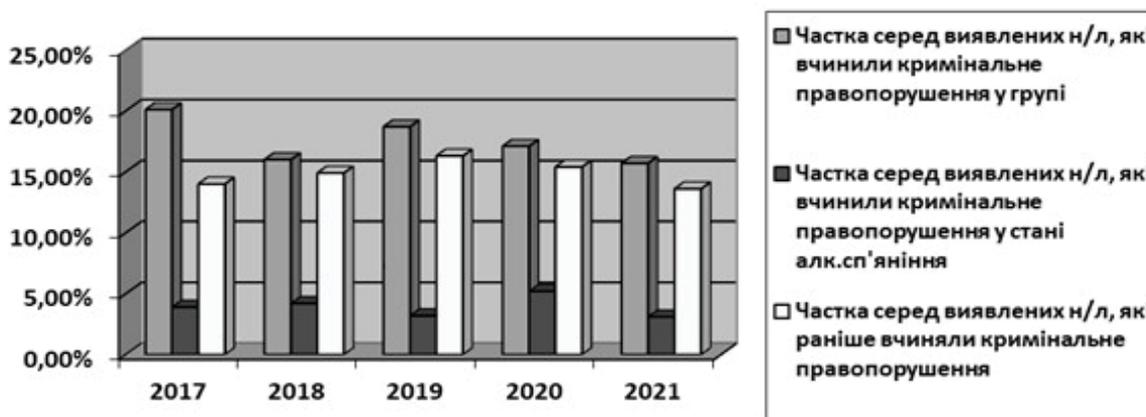

Рис. 4. Наявність групової складової, стану алкогольного сп'яніння, кримінального досвіду серед виявлених неповнолітніх, які вчинили кримінальне правопорушення

Серед кримінальних правопорушень, вчинених неповнолітніми, переважають посягання майнового характеру, насамперед крадіжки. Так, кількість неповнолітніх, що вчинила крадіжки, становила у 2017 р. – 2738 (60,7 % серед всіх виявлених неповнолітніх осіб), у 2018 р. – 2498 (62,8 %), у 2019 р. – 2067 (59,1 %), у 2020 р. – 1645 (54,6 %), у 2021 р. – 1468 (55,4 %) осіб. За зазначений період серед виявлених неповнолітніх правопорушників крадіжки становили у середньому 58,5 %.

Серед інших видів кримінальних правопорушень другим за розповсюдженістю виявився грабіж. Так, кількість неповнолітніх, що вчинила грабіж, становила у 2017 р. – 471 (10,4 % серед всіх виявлених неповнолітніх осіб), у 2018 р. – 389 (9,8 %), у 2019 р. – 392 (11,2 %), у 2020 р. – 348 (11,5 %), у 2021 р. – 247 (9,3 %) неповнолітніх осіб. Таким чином, за вказаний період частка неповнолітніх, що вчинили грабіж, становила в середньому 10,4 %.

Кількість неповнолітніх, що вчинила розбійні напади, становила у 2017 р. – 135 (3,0 % серед всіх виявлених неповнолітніх осіб), у 2018 р. – 118 (3,0 %), у 2019 р. – 93 (2,7 %), у 2020 р. – 74 (2,5 %), у 2021 р. – 48 (1,8 %) неповнолітніх осіб. Середній відсоток осіб, які вчинили цей вид злочину, був незначним і дорівнював 2,6 % серед всіх неповнолітніх правопорушників.

Приблизно такими ж були кількісні показники неповнолітніх, що вчинили шахрайство. У 2017 р. виявлено 105 таких осіб (2,3 % серед всіх виявлених неповнолітніх осіб), у 2018 р. – 91 (2,3 %), у 2019 р. – 65 (1,9 %), у 2020 р. – 52 (1,7 %), у 2021 р. – 57 (2,2 %) осіб. За зазначений період середня частка неповнолітніх, що вчинили шахрайство, становила 2,1 % серед всіх неповнолітніх правопорушників (рис. 5).

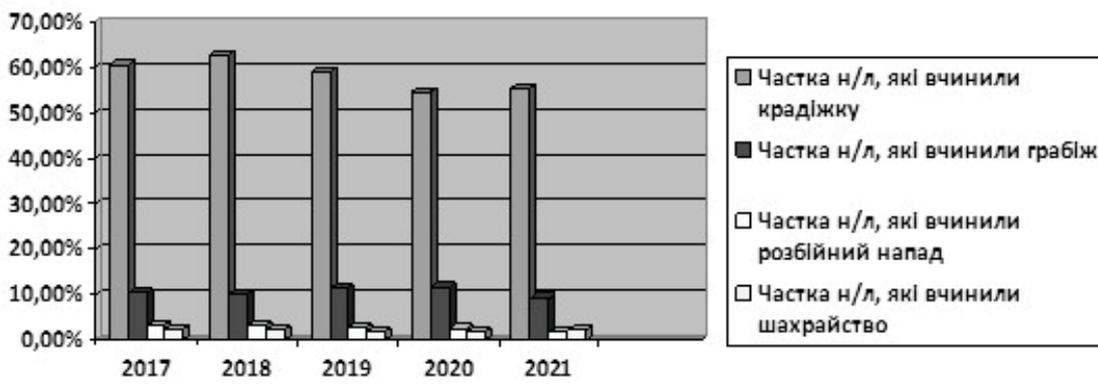

Рис. 5. Частка неповнолітніх, які вчинили кримінальні правопорушення проти власності

Кримінальні правопорушення проти власності більшою мірою вчиняли неповнолітні, яким на момент вчинення було від 16-ти до 17-ти років (в середньому 59,8 % серед виявлених неповнолітніх, які вчинили посягання проти власності за зазначений період) (таблиця 1, рис. 6).

Таблиця 1

Кількість виявлених неповнолітніх осіб, що вчинили найбільш розповсюджені кримінальні правопорушення проти власності за період 2017–2021 років

	2017	2018	2019	2020	2021
Кількість виявлених неповнолітніх осіб, що вчинили крадіжки	2738	2498	2067	1645	1468
з них віком до 14-ти років	147	128	122	130	99
з них віком 14–15 років	978	908	790	579	517
з них віком 16–17 років	1613	1462	1155	936	852
Кількість виявлених неповнолітніх осіб, що вчинили грабіж	471	389	392	348	247
з них віком до 14-ти років	17	18	11	12	17
з них віком 14–15 років	133	112	127	113	79
з них віком 16–17 років	321	259	254	223	151

	2017	2018	2019	2020	2021
Кількість виявлених неповнолітніх осіб, що вчинили розбій	135	118	93	74	48
з них віком до 14-ти років	0	2	1	0	0
з них віком 14–15 років	25	33	33	23	10
з них віком 16–17 років	110	83	59	51	38
Кількість виявлених неповнолітніх осіб, що вчинили шахрайство	105	91	65	52	57
з них віком до 14-ти років	2	2	0	6	3
з них віком 14–15 років	10	13	11	9	9
з них віком 16–17 років	93	76	54	37	45

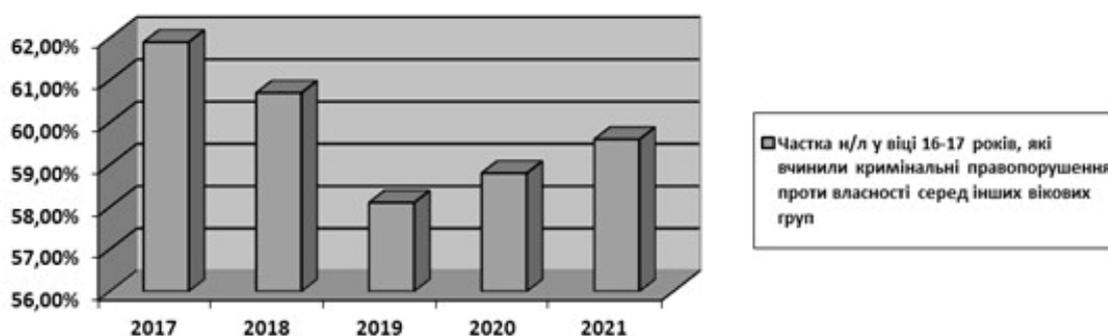

Рис. 6. Частка неповнолітніх у віці 16–17 років, які вчинили найбільш розповсюджені кримінальні правопорушення проти власності

Серед кримінальних правопорушень проти життя та здоров'я особи неповнолітні найчастіше вчиняли умисні середньої тяжкості тілесні ушкодження. У 2017 р. було зареєстровано 78 таких осіб (1,7 % серед всіх виявлених неповнолітніх осіб), у 2018 р. – 80 (2,0 %), у 2019 р. – 100 (2,9 %), у 2020 р. – 72 (2,4 %), у 2021 р. – 70 (2,6 %) осіб. Таким чином, особи, які вчинили діяння цього виду, становили за зазначений період у середньому 2,3 % всіх неповнолітніх правопорушників.

Кількість неповнолітніх, які вчинили умисні тяжкі тілесні ушкодження, була протягом зазначеного періоду помітно меншою. У 2017 р. цей показник становив 55 (1,2 % серед всіх виявлених неповнолітніх осіб), у 2018 р. – 44 (1,1 %), у 2019 р. – 37 (1,1 %), у 2020 р. – 44 (1,5 %), у 2021 р. – 45 (1,7 %) осіб. Їх середня частка серед всіх неповнолітніх правопорушників становила 1,3 %.

Інші посягання проти життя та здоров'я особи вчинили у 2017 р. – 345 осіб (7,6 % серед всіх виявлених неповнолітніх осіб), у 2018 р. – 311 (7,8 %), у 2019 р. – 282 (8,1 %), у 2020 р. – 273 (9,1 %), у 2021 р. – 272 (10,3 %) особи. Такі особи становили за зазначений період у середньому 8,6 % всіх неповнолітніх правопорушників (рис. 7).

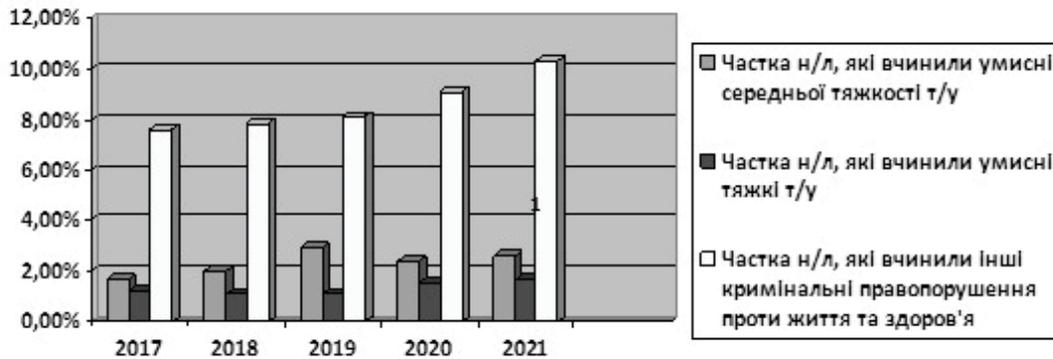

Рис. 7. Частка неповнолітніх, які вчинили окремі кримінальні правопорушення проти життя та здоров'я

Серед неповнолітніх, які вчинили кримінальні правопорушення проти життя та здоров'я особи, абсолютну більшість становили особи у віці від 16-ти до 17-ти років – 74 % у середньому за період, що аналізується (табл. 2, рис. 8).

Таблиця 2

Кількість виявлених неповнолітніх осіб, що вчинили найбільш розповсюджені кримінальні правопорушення проти життя та здоров'я за період 2017–2021 років у розрізі вікових груп

	2017	2018	2019	2020	2021
Кількість виявлених неповнолітніх осіб, що вчинили умисне середньої тяжкості тілесне ушкодження	78	80	100	72	70
з них віком до 14-ти років	1	4	3	0	1
з них віком 14–15 років	21	20	20	19	12
з них віком 16–17 років	56	56	77	53	57
Кількість виявлених неповнолітніх осіб, що вчинили умисне тяжке тілесне ушкодження	55	44	37	44	45
з них віком до 14-ти років	1	2	4	2	3
з них віком 14–15 років	17	11	3	10	9
з них віком 16–17 років	37	31	30	32	33

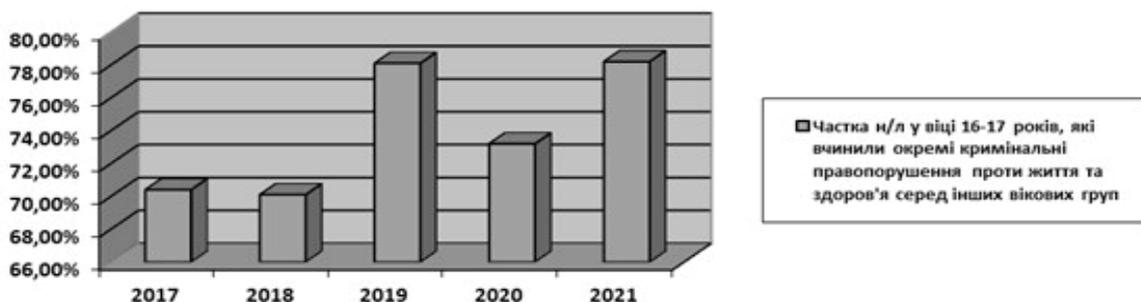

Рис. 8. Частка неповнолітніх у віці 16-17 років, які вчинили окремі кримінальні правопорушення проти життя та здоров'я

© Bahadenko Iryna, 2022

Доволі поширеними серед неповнолітніх були випадки незаконного заволодіння транспортним засобом. Кількість неповнолітніх, які вчинили кримінальні правопорушення цього виду, становила у 2017 р. – 297 (6,6 % серед всіх виявлених неповнолітніх осіб), у 2018 р. – 231 (5,8 %), у 2019 р. – 223 (6,4 %), у 2020 р. – 272 (9,0 %), у 2021 р. – 191 (7,2 %) особу. Такі діяння протягом зазначених років вчиняли в середньому 7 % всіх неповнолітніх правопорушників (рис. 9).

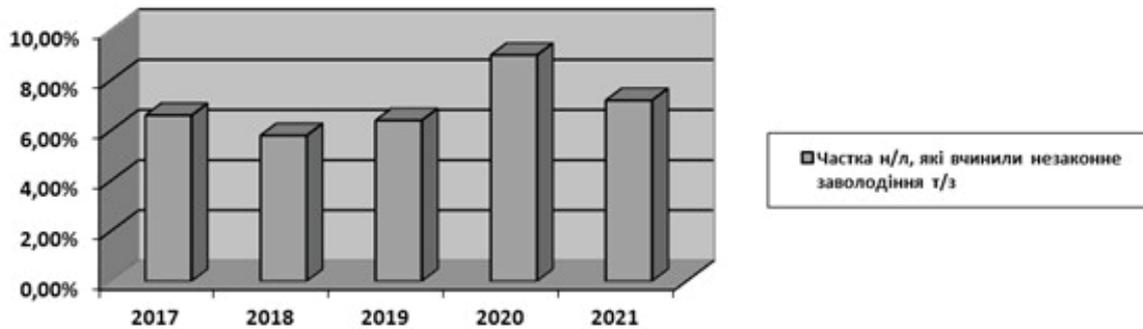

Рис. 9. Частка неповнолітніх, які вчинили незаконне заволодіння транспортним засобом

Серед осіб, які вчинили такі кримінальні правопорушення, у середньому 64,1% становили неповнолітні, яким на момент їх вчинення було від 16-ти до 17-ти років (таблиця 3).

Таблиця 3

Кількість виявлених неповнолітніх осіб, що вчинили незаконне заволодіння транспортним засобом, за період 2017–2021 років у розрізі вікових груп

	2017	2018	2019	2020	2021
Кількість виявлених неповнолітніх осіб, що вчинили незаконне заволодіння транспортним засобом	297	231	223	272	191
з них віком до 14-ти років	12	8	17	19	16
з них віком 14–15 років	79	61	80	84	56
з них віком 16–17 років	206	162	126	169	119

Слід зазначити, що кількісні показники неповнолітніх правопорушників, які вчинили хуліганські діяння, були незначними. Кількість неповнолітніх, які вчинили хуліганство, становила у 2017 р. – 141 (3,1 % серед усіх виявлених неповнолітніх осіб), у 2018 р. – 152 (4,0 %), у 2019 р. – 118 (3,4 %), у 2020 р. – 106 (3,5 %), у 2021 р. – 76 (2,9 %) неповнолітніх осіб. Середня частка за зазначений період хуліганів серед усіх неповнолітніх, які скоїли кримінальні правопорушення, становила 3,4 % (рис. 10).

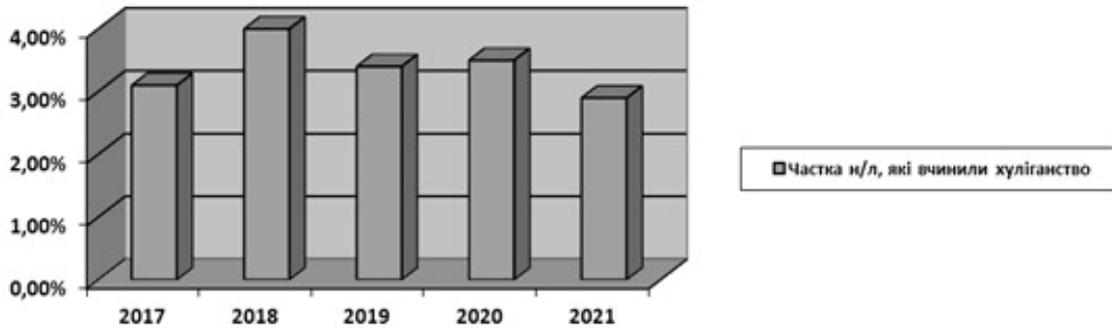

Рис. 10. Частка неповнолітніх, які вчинили хуліганство

Серед осіб, які вчинили хуліганські діяння, також абсолютну більшість становили особи у віці від 16-ти до 17-ти років (у середньому 72,1 %) (таблиця 4).

Таблиця 4

Кількість виявлених неповнолітніх осіб, що вчинили хуліганство, за період 2017–2021 років у розрізі вікових груп

	2017	2018	2019	2020	2021
Кількість виявлених неповнолітніх осіб, що вчинили хуліганство	141	152	118	106	76
з них віком до 14-ти років	4	9	6	5	3
з них віком 14–15 років	33	38	28	22	21
з них віком 16–17 років	104	111	84	79	52

Серед неповнолітніх, які вчинили кримінальні правопорушення у сфері обігу наркотичних засобів, психотропних речовин, їх аналогів або прекурсорів та інші кримінальні правопорушення проти здоров'я населення, відносно більшість становили особи, які вчинили незаконне виробництво, виготовлення, придбання, зберігання, перевезення чи пересилання наркотичних засобів, психотропних речовин або їх аналогів без мети збуту. Кількість неповнолітніх, які вчинили зазначене кримінальне правопорушення, становила у 2017 р. – 137 (3,0% серед всіх виявлених неповнолітніх осіб), у 2018 р. – 91 (2,3 %), у 2019 р. – 96 (2,7 %), у 2020 р. – 77 (2,6 %), у 2021 р. – 68 (2,6 %) неповнолітніх осіб. Середня частка таких осіб серед всіх неповнолітніх правопорушників становила за цей період 2,6 % (рис. 11).

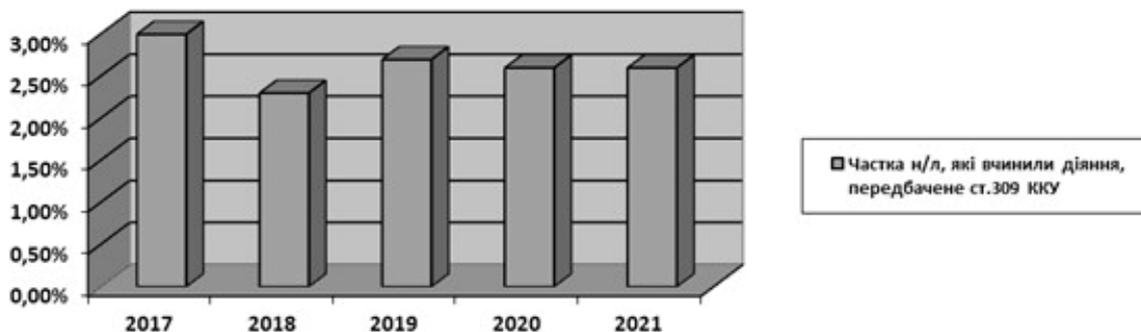

Рис. 11. Частка неповнолітніх, які вчинили незаконне виробництво, виготовлення, придбання, зберігання, перевезення чи пересилання наркотичних засобів, психотропних речовин або їх аналогів без мети збуту

© Bahadenko Iryna, 2022

За період 2017–2021 рр. у середньому 91,2 % осіб, які вчинили цей вид наркозлочинів, були у віці від 16-ти до 17-ти років (таблиця 5).

Таблиця 5

Кількість виявлених неповнолітніх осіб, що вчинили незаконне виробництво, виготовлення, придбання, зберігання, перевезення чи пересилання наркотичних засобів, психотропних речовин або їх аналогів без мети збуту, за період 2017–2021 років у розрізі вікових груп

	2017	2018	2019	2020	2021
Кількість виявлених неповнолітніх осіб, що вчинили незаконне виробництво, виготовлення, придбання, зберігання, перевезення чи пересилання наркотичних засобів, психотропних речовин або їх аналогів без мети збуту	137	91	96	77	68
з них віком до 14-ти років	0	0	2	0	0
з них віком 14–15 років	7	7	5	6	11
з них віком 16–17 років	130	84	89	71	57

На підставі зазначеного, можна зробити такі висновки.

Кількість виявлених неповнолітніх осіб, які вчинили злочини, зменшувалась за період 2017–2021 рр. в на 12–14 % щороку і на кінець звітнього періоду загалом скоротилася на 42 %.

Найбільш кримінально активною виявилась вікова група неповнолітніх 16–17 років. Вони склали в середньому 64,3 % всіх неповнолітніх правопорушників. При цьому особи жіночої статі в середньому становили 11,8 % серед усіх виявлених неповнолітніх осіб, які вчинили кримінальні правопорушення за зазначений період.

Серед неповнолітніх, які вчинили кримінальні правопорушення, у середньому 73,2 % мали повну загальну середню освіту.

Частка неповнолітніх, які вчинили злочини у складі групи, становила у середньому 17,5 % від виявлених неповнолітніх осіб за зазначений період.

Відсоткові показники неповнолітніх, які вчинили кримінальні правопорушення у стані алкогольного сп'яніння, були незначними, а випадки вчинення ними посягань під впливом наркотичних засобів узагалі були поодинокими.

Найчастіше неповнолітні, як і дорослі особи, вчиняли кримінальні правопорушення майнового характеру, насамперед крадіжки (у середньому 58,5 % всіх посягань), грабежі (10,4 %).

Серед неповнолітніх правопорушників 10,9 % осіб вчинили посягання проти життя та здоров'я особи, серед яких у середньому 2,3 % скоїли умисні тілесні ушкодження середньої тяжкості та 8,6 % – інші види кримінальних правопорушень проти життя та здоров'я особи.

Достатньо помітним є відсотковий показник неповнолітніх, які здійснили незаконне заволодіння транспортним засобом (у середньому 7 % всіх неповнолітніх правопорушників).

Спостерігається зниження частки неповнолітніх правопорушників, які вчинили хуліганські дії (у середньому 3 % всіх таких правопорушників).

Серед неповнолітніх осіб, які вчинили наркозлочини, більшість становлять ті, хто вчинив незаконне виробництво, виготовлення, придбання, зберігання, перевезення чи пересилання наркотичних засобів, психотропних речовин або їх аналогів без мети збуту (в середньому 2,6 % всіх неповнолітніх правопорушників).

У зв'язку із цим вбачається за доцільне врахування проведеного аналізу стану кримінальних правопорушень серед неповнолітніх підрозділами ювенальної превенції у практичній діяльності під час розроблення напрямів удосконалення профілактичної роботи, зокрема шляхом:

посилення профілактичних заходів щодо неповнолітніх, схильних до вживання алкогольних напоїв, а також схильних до вчинення правопорушень у групі, віком 16–17 років, чоловічої статі;

покращення взаємодії із адміністраціями закладів освіти (зокрема, загальної середньої освіти та професійно-технічної освіти) у сфері профілактичної роботи із учнями, які перебувають на внутрішньому обліку закладу (схильні до пропуску занять без поважних причин, до агресії, до вживання алкоголю тощо);

посилення заходів щодо запобігання втягненню неповнолітніх у протиправну діяльність, у пияцтво (зокрема з боку батьків, осіб, які їх замінюють) з урахуванням вікових особливостей неповнолітніх;

покращення співпраці з іншими підрозділами Національної поліції у сфері запобігання найбільш розповсюдженим кримінальним правопорушенням серед неповнолітніх, а саме: крадіжкам; грабежам; випадкам заподіяння умисних тілесних ушкоджень та іншим кримінальним правопорушенням проти життя та здоров'я особи; випадкам незаконного заволодіння транспортними засобами; хуліганським проявам; розбійним нападам; шахрайським діянням; фактам незаконного виробництва, виготовлення, придбання, зберігання, перевезення чи пересилання наркотичних засобів, психотропних речовин або їх аналогів без мети збуту тощо.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Єдиний звіт про осіб, які вчинили кримінальні правопорушення за 2017, 2018, 2019 роки (форма № 2), затверджено наказом ГПУ від 23 жовтня 2012 р. № 101 за погодженням з Держстатом України; Єдиний звіт про осіб, які вчинили кримінальні правопорушення за 2020, 2021 роки (форма № 2), затверджено наказом Генерального прокурора від 30 червня 2020 р. № 299 за погодженням з Держстатом України. URL: <https://gp.gov.ua/ua/posts/pro-osib-yaki-vchinili-kriminalni-pravoporushennya-2> (дата звернення: 12.11.2022).

REFERENCES

1. Yedynyi zvit pro osib, yaki vchynily kryminalni pravoporushennia za 2017, 2018, 2019 roky (forma № 2). “The single report on persons who have committed criminal offenses for the years 2017, 2018, 2019 (form No. 2) was approved by the order of the GPU dated October 23, 2012 No. 101 in agreement with the State Statistics Service of Ukraine; The single report on persons who committed criminal offenses for 2020, 2021 (form No. 2) was approved by the order of the Prosecutor General of June 30, 2020 No. 299 in agreement with the State Statistics Service of Ukraine”. URL: <https://gp.gov.ua/ua/posts/pro-osib-yaki-vchinili-kriminalni-pravoporushennya-2> (Date of Application: 12.11.2022) [In Ukrainian].

UDC 343.22-053.2"2017/2021"

Bahadenko Iryna,Candidate of Juridical Sciences, Senior Researcher,
Head of the Department, State Research Institute MIA Ukraine,
Kyiv, Ukraine,
ORCID ID 0000-0002-3350-4411

STATUS OF CRIMINAL OFFENSES AMONG MINORS FOR THE PERIOD 2017–2021: ANALYSIS AND PERSPECTIVES

The field of juvenile delinquency is predominantly focused on property (primarily through theft). Traffic safety and operation of transport are also common areas of criminal offenses committed by minors; public order and morality; life and health of a person and others. At the same time, the rating of spheres and offenses in each separate period will depend on socio-economic, political and other factors that directly or indirectly affect the state of both general and juvenile delinquency.

Thus, the number of detected minors who committed crimes decreased by 12–14 % every year during the period 2017–2021, and by the end of the reporting period, it decreased by 42 % as a whole. The most criminally active age group was 16–17 year olds. They accounted for an average of 64.3 % of all juvenile offenders. On average, 73.2 % of minors who committed criminal offenses had a complete general secondary education. The share of minors who committed crimes as part of the group was an average of 17.5 % of the identified minors for the specified period.

Most often, minors, like adults, committed criminal offenses of a property nature, primarily theft (on average 58.5 % of all offenses), robbery (10.4 %). The percentage of minors who have illegally taken possession of a vehicle (an average of 7 % of all minor offenders), etc., is quite noticeable.

Taking into account the analysis of the state of criminal offenses among minors for the specified period, it is considered appropriate to take the following measures in the practical activities of juvenile prevention units:

- strengthening of preventive measures against minors prone to drinking alcoholic beverages, as well as prone to committing offenses in the group aged 16–17, male;
- improving interaction with the administrations of educational institutions (in particular, general secondary education and vocational and technical education) in the field of preventive work with students who are on the internal register of the institution (prone to skipping classes without valid reasons, prone to aggression, prone to alcohol consumption, etc.);

- strengthening of measures to prevent the involvement of minors in illegal activities, in drunkenness (including by parents, persons who replace them) taking into account the age characteristics of minors;

- improving cooperation with other units of the National Police in the field of prevention of the most widespread criminal offenses among minors, namely: theft;

robberies; cases of intentional bodily harm and other criminal offenses against the life and health of a person; cases of illegal possession of vehicles; hooliganism; robbery attacks; fraudulent act; facts of illegal production, manufacture, acquisition, storage, transportation or forwarding of narcotic drugs, psychotropic substances or their analogues without the purpose of sale, etc.

Keywords: minors, criminal offenses, analysis of the state of criminal offenses.

Отримано 30.11.2022